

Studying the Status of Accepted Students of Neyshabur University of Medical Sciences And related factors in the academic year 2016_2017

Atefeh Dehnoalian¹, Arezoo Orooji², Mehri Alaviani³, Sara Ghodousi Moghadam⁴

Background and Aim: Assessment of students' academic achievement is one of the research priorities in education and identifying effective factors in them and paying attention to them is a step towards sustainable development. The purpose of this study was to determine the academic achievement status of students in Neyshabour Medical School and its related factors in the academic year of 2016-2017.

Materials and Methods: This cross-sectional descriptive study was conducted on 223 students. The data collection tool was a questionnaire that assessed demographic data Field and Grade of Study, university and diploma score, number of failed courses, the number of semesters. Data were analyzed using SPSS (version 16) software and Mann-Whitney, Kruskal-Wallis, Spearman correlation coefficient test.

Results: The total number of participants was 223 average age of participants is 21.82 ± 3.73 years and The average total of the score was 16 ± 1.47 . The results showed the University average of women higher than men and that this difference is significant ($p < 0.001$). Also, there is a significant relationship between marital status and employment status, the distance between the acceptable in the university and get a diploma and university residence status with University Score ($p < 0.05$). Spearman test results showed that the relationship between Diploma Score and the Total score is significance ($p < 0.001$).

Conclusion: The results generally showed that gender, marital status, employment status, the distance between university acceptable and get a diploma and residence status can a significant role to play in determining students progress.

Keywords: Academic Achievement, Learning, Educational Status

Journal of Birjand University of Medical Sciences. 2018; 25 (Supplementary: Medical Education): 83-92.

Received: December 12, 2017 Accepted: April 23, 2018

¹ Department of Nursing, Neyshabur University of Medical Sciences, Neyshabur, Iran.

² Student Research Committee, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

³ Patient Safety Research Center, Urmia University of Medical Science, Urmia, Iran.

⁴ **Corresponding Author;** Educational Development Center, Neyshabur University of medical sciences, Neyshabur, Iran.

Tel: 05142254170 Email: saghodousi@gmail.com

بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی 95-96

عاطفه دهنوعلیان¹، آرزو اروجی²، مهری علویانی³، سارا قدوسی مقدم⁴

چکیده

زمینه و هدف: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجویان از اولویت های پژوهش در آموزش بوده و شناسایی فاکتورهای موثر در آن و توجه به آنها گامی به سوی توسعه پایدار است. هدف پژوهش حاضر تعیین وضعیت پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی 95-96 بود.

روش تحقیق: این مطالعه مقطعی از نوع توصیفی-تحلیلی، با استفاده از روش سرشماری روی 223 دانشجو انجام شد. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته بود که در برگزیده سؤالاتی در زمینه اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات آموزشی مانند: رشته و مقطع تحصیلی، معدل دانشگاه و دیپلم، تعداد دروس مردودی، تعداد ترم های مشروطی و سهمیه کنکور بود. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS (ویرایش 16) و با کمک آزمون های من ویتنی، کروسکال والیس و ضریب همبستگی اسپیرمن تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: تعداد کل شرکت کنندگان 223 نفر و میانگین سنی شرکت کنندگان $21/82 \pm 3/73$ سال و میانگین معدل کل $16 \pm 1/47$ بود. یافته ها نشان داد، معدل دانشگاه زنان بالاتر از مردان بود که این اختلاف از نظر آماری معنی دار بود ($P < 0/001$). همچنین بین وضعیت تأهل و شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم و وضعیت سکونت با معدل دانشگاه ارتباط معنی داری وجود داشت ($P < 0/05$). نتایج آزمون اسپیرمن در خصوص ارتباط بین معدل دیپلم و معدل کل نیز معنی دار بودن این ارتباط را نشان داد ($P < 0/001$).

نتیجه گیری: نتایج به طور کلی نشان داد که جنس، وضعیت تأهل، شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم و وضعیت سکونت می توانند نقش قابل ملاحظه ای در تعیین پیشرفت تحصیلی دانشجویان ایفا نمایند.

واژه های کلیدی: پیشرفت تحصیلی، یادگیری، وضعیت تحصیلی

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. 1397؛ 25 (ویژه نامه آموزش پزشکی): 83-92.

دریافت: 1396/9/21 پذیرش: 1397/2/3

¹ گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی نیشابور، نیشابور، ایران.

² کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

³ مرکز تحقیقات ایمنی بیمار، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران.

⁴ نویسنده مسئول: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشکده علوم پزشکی نیشابور، نیشابور، ایران.

آدرس: نیشابور، خیابان فرحبخش غربی، ستاد شماره 2 دانشکده علوم پزشکی نیشابور
تلفن: 05142254170 پست الکترونیکی: saghodousi@gmail.com

مقدمه

رسالت اصلی نظام‌های آموزشی، تربیت نیروی انسانی لازم برای رشد و پیشرفت به شمار می‌رود و دانشگاه به‌عنوان مهمترین پایگاه علمی پرورش نیروی متخصص، آگاه و با تجربه، نقش بسیار مهمی در این میان ایفا می‌کند (1). این نظام، همواره با محدودیت‌ها و تنگناهایی مواجه بوده است که دستیابی ناقص بخشی از دانشجویان در بهره‌گیری از امکانات آموزشی و در نتیجه پیشرفت تحصیلی نامطلوب، یکی از این تنگناهاست که می‌بایست مورد بررسی مستمر قرار گیرد.

در این خصوص افت تحصیلی دانشجویان یکی از مشکلات عمده مراکز آموزش عالی کشور است که نه تنها باعث اتلاف وقت و هزینه‌های جاری این مراکز می‌شود، بلکه باعث ایجاد مسائل و مشکلات روحی- روانی، خانوادگی و اجتماعی برای دانشجویان نیز می‌گردد. بر پایه مطالعات انجام شده، این مشکل هر ساله در حال افزایش است؛ به‌گونه‌ای که بسیاری از دانشجویان نمی‌توانند از عهده محتوای آموزشی مدون (دروس دانشگاهی) برآمده و یا آنها را در موعد مقرر به اتمام رسانند (2). افت تحصیلی به معنای عدم موفقیت در تحصیل می‌باشد که با معیارهای مختلفی نظیر: مشروطی، معدل نامطلوب، تکرار درس، طولانی شدن مدت تحصیل، اخراج، انصراف، ترک تحصیل و تغییر رشته قابل بررسی است (3). با توجه به اینکه سرانه تحصیلات در ایران از لحاظ اقتصادی بر اساس درآمدهای ملی است، افت تحصیلی می‌تواند از نظر اقتصادی بار بزرگی را بر جامعه تحمیل کند. از لحاظ اجتماعی نیز عملکرد پایین تحصیلی دانشجو می‌تواند منجر به تولید نیروی متخصص ناکارآمد و در نهایت خدمات با کیفیت پایین‌تر و عدم تأمین رفاه مردمان کشور شود. از لحاظ فردی نیز پدیده افت تحصیلی برای دانشجو مشکلاتی نظیر: شکست اقتصادی، ارتباط نامناسب با محیط پیرامون و کاهش اعتماد به نفس در اجتماع را به دنبال دارد (4، 5).

برخی مطالعات نشان‌دهنده شیوع زیاد افت تحصیلی است. البته آمارهای گزارش شده متفاوت است که دلایلی همچون تفاوت در معیار و رشته تحصیلی می‌تواند توجیه‌کننده این موضوع باشد (3، 6). مطالعه رئوفی و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی تبریز نشان داد، 4/7 درصد از دانشجویان پیراپزشکی مشکل افت تحصیلی داشته‌اند (7)؛ هر چند این آمار در زیرگروه‌های علوم پزشکی تا اندازه‌ای متفاوت است. حدود 12 درصد دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی (8) و 16/9 درصد دانشجویان رشته پرستاری (9) در پژوهش‌های مشابه، حداقل یک ترم طی تحصیل خود مشروط شده بودند. افت تحصیلی دانشجویان زیرگروه‌های علوم پزشکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ چرا که کیفیت آموزشی دانش‌آموختگان این رشته‌ها به‌طور مستقیم با کیفیت خدماتی ارتباط دارد که این گروه از افراد در مراکز بهداشتی- درمانی کشور ارائه می‌نمایند؛ بنابراین، عملکرد نامطلوب این افراد به دلیل حساسیت شغلی و ارتباط آن با سلامت افراد جامعه می‌تواند آسیب‌های غیر قابل جبرانی در پی داشته باشد (10)

بدیهی است که شناسایی عوامل خطر افت تحصیلی دانشجویان می‌تواند منجر به غربالگری و شناسایی به‌موقع دانشجویان در معرض خطر شود؛ از این رو، لازم است ارتقای وضعیت تحصیلی این دانشجویان با انجام مداخلات اثربخش، هدایت و مشاوره تحصیلی فراهم گردد. بنابراین، هدف مطالعه حاضر بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی 96-1395 بود.

روش تحقیق

این مطالعه توصیفی- تحلیلی، به روش مقطعی و به‌صورت سرشماری بر روی تمامی دانشجویان در حال تحصیل در دانشکده علوم پزشکی نیشابور در نیمسال اول سال تحصیلی 96-1395 انجام گردید. در این مطالعه، کلیه دانشجویانی که از طریق کنکور سراسری وارد دانشکده

گردید. سطح معنی‌داری آزمون‌ها نیز 0/05 در نظر گرفته شد. لازم به ذکر است، این پژوهش با کد IR.NUMS.REC.1394.34 در کمیته اخلاق معاونت پژوهشی دانشکده علوم پزشکی نیشابور به تصویب رسیده است.

یافته‌ها

تعداد کل دانشجویان شرکت‌کننده در این پژوهش 223 نفر و میانگین سنی آنها $21/82 \pm 3/73$ سال بود. میانگین معدل کل دانشجویان $16 \pm 1/47$ و معدل دیپلم آنها $17/48 \pm 1/5$ بود. از کل افراد شرکت‌کننده در این پژوهش 88 نفر (39/5%) مرد و 135 نفر (60/5%) زن بودند. حدود 75/3 درصد از دانشجویان ترم مردودی و 95/5 درصد ترم مشروطی نداشتند. توزیع فراوانی و فراوانی نسبی سایر متغیرهای دموگرافیک در جدول یک نشان داده شده است.

جدول 2 نتایج حاصل از بررسی متغیرهای جنس، وضعیت تأهل، شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم و وضعیت سکونت با معدل دانشگاه را نشان می‌دهد. با توجه به جدول 2، معدل دانشگاه زنان بالاتر از مردان بود که این اختلاف نیز معنی‌دار می‌باشد ($P < 0/001$). همچنین بین وضعیت تأهل و شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم و وضعیت سکونت با معدل دانشگاه ارتباط معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/05$) که این ارتباط در سایر متغیرها مشاهده نشد. برای بررسی ارتباط بین معدل دیپلم و معدل کل با توجه به نرمال نبودن دو متغیر، از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج آزمون اسپیرمن نشان داد، ضریب همبستگی بین این دو متغیر $r = 0/52$ و این ارتباط معنی‌دار بود ($P < 0/001$).

نیشابور شده و حداقل یک سال تحصیلی را در این دانشکده گذرانیده بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. دانشجویان انتقالی و مهمانی نیز از مطالعه حذف شدند.

اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه‌ای بی‌نام جمع‌آوری گردید؛ بدین منظور از دانشجویان درخواست شد که با توجه به اهمیت اهداف تحقیق، اطلاعات خواسته‌شده را با دقت و صداقت در پرسشنامه درج نمایند. اطلاعات مندرج در پرسشنامه شامل اطلاعاتی در زمینه جنس، سن، وضعیت تأهل، اشتغال، بومی بودن، تحصیلات والدین، علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و اطلاعات آموزشی مانند: رشته و مقطع تحصیلی، معدل دانشگاه و دیپلم، تعداد دروس مردودی، تعداد ترم‌های مشروطی و سهمیه کنکور بود. برای تعیین روایی پرسشنامه از اعتبار محتوا، استفاده شد؛ بدین ترتیب که با استفاده از مقالات و منابع معتبر علمی، پیش‌نویس پرسشنامه تدوین و با نظرخواهی از پانزده تن از اساتید دانشکده علوم پزشکی نیشابور، اصلاحات پیشنهادی توسط آنها در پرسشنامه اعمال و پرسشنامه نهایی تدوین گردید. به‌منظور اندازه‌گیری پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و پایایی 77 درصد برآورد گردید.

شرکت در مطالعه برای دانشجویان اختیاری بود. پس از توضیح اهداف پژوهش و کسب رضایت آگاهانه، به تمام افراد شرکت‌کننده اطمینان داده شد که اطلاعات آنها به‌صورت محرمانه باقی خواهد ماند و تنها به‌صورت گروهی مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهند گرفت. لازم به ذکر است این طرح در معاونت پژوهشی دانشکده علوم پزشکی نیشابور با شماره کد 111، مورد تصویب قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS (ویرایش 16) و با کمک آزمون‌های من‌ویتنی، کروسکال‌والیس و ضریب همبستگی اسپیرمن تجزیه و تحلیل

جدول 1- توزیع فراوانی و فراوانی نسبی متغیرهای دموگرافیک دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور

متغیر	فراوانی	فراوانی نسبی
جنس	مرد	88/39/5
	زن	135/60/5
وضعیت تأهل	مجرد	161/72/2
	متأهل	62/27/8
رشته تحصیلی	پرستاری	64/28/7
	هوشبری	35/15/7
	اتاق عمل	50/22/4
	بهداشت عمومی	31/13/9
	بهداشت محیط	11/9/4
	فوریت پزشکی	32/14/3
مقطع	کاردانی	33/14/8
	کارشناسی	190/85/2
وضعیت بومی بودن	بومی	101/45/3
	غیربومی	122/54/7
سهمیه کنکور	منطقه 1	87/39
	منطقه 2	79/35/3
	منطقه 3	52/23/3
	شاهد	4/1/8
	رزمند	1/0/4

بحث

ریشه‌یابی این مسئله نیاز به بررسی جداگانه‌ای دارد؛ از دلایل احتمالی آن می‌توان گفت که جنس مذکر مسئول تأمین مالی خانواده است. همین امر موجب کاهش زمان لازم برای مطالعات درسی و به دنبال آن عملکرد تحصیلی ضعیف‌تر در مقایسه با دختران می‌شود.

یافته دیگر این مطالعه، وجود ارتباط معنی‌دار بین معدل دیپلم و دانشگاه می‌باشد. ده چشمه و همکاران در مطالعه خود بیان داشتند که داشتن بنیه علمی مناسب برای تحصیل در هر رشته علمی جزء ملزومات تحصیل در آن رشته است تا جایی که باید فرد حداقل دانش و توان علمی را برای ورود به دانشگاه و تحصیل در آن رشته داشته باشد (15). این یافته با نتایج مطالعات Win و Miller، هزاوه‌ای و همکاران، رودباری و همکاران، چنگیزی آشتیانی و همکاران، علیخانی و همکاران و منیری و همکاران همسو می‌باشد (16-19، 9).

به‌طور کلی نتایج نشان داد که جنس، وضعیت تأهل، شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم و وضعیت سکونت می‌توانند نقش قابل ملاحظه‌ای در تعیین پیشرفت تحصیلی دانشجویان ایفا نمایند. براساس یافته‌ها، دانشجویان دختر پیشرفت تحصیلی بهتری نسبت به پسرها داشتند که با نتایج سایر تحقیقات همسو می‌باشد (11، 12). Wan Chik و همکاران در مالزی در پژوهشی با عنوان تفاوت جنسیت در عملکرد علمی دانشجویان پرستاری به این نتیجه رسیدند که میانگین معدل تحصیلی خانم‌ها در مقایسه با آقایان، نمره بالاتری را نشان می‌دهد (13). نتیجه مطالعه Van Matre در پژوهشی با عنوان «اثر فعالیت‌های بعد از مدرسه روی انتظارات معلم» نشان داد که دختران در علوم ادبی و پسران در علوم ریاضی و فنی توانایی بیشتری داشته‌اند (14). البته

12). به نظر می‌رسد پیشینه ضعیف تحصیلی، باعث عملکرد

ضعیف تحصیلی می‌شود. با توجه به معدل دانشجویان در قبل و بعد دیپلم، افرادی که در دوره متوسطه موفق بوده‌اند در دانشگاه نیز موفقیت بیشتری نشان داده و برعکس کسانی که در دوره متوسطه معدل پایین‌تری داشته و ناموفق بوده‌اند، در دانشگاه هم ناموفق ظاهر شده‌اند. همچنین با توجه به نتیجه این پژوهش و نتایج مشابه مطالعات مختلف در این زمینه، شاید بتوان گفت که این ارتباط مثبت بین معدل و پیشرفت تحصیلی در دانشگاه بتواند گزینش دانشجویان برای ورود به دانشگاه بر اساس معدل دوره متوسطه را تقویت نماید.

در خصوص شغل، یافته‌ها نشان می‌دهد که دانشجویان شاغل پیشرفت تحصیلی ضعیف‌تری در مقایسه با دانشجویان غیر شاغل داشته‌اند که این ارتباط از نظر آماری نیز معنی‌دار می‌باشد. نتایج این یافته با نتایج مطالعات Ergul، علیخانی و همکاران و ده‌بزرگی و موصلی همسو است (20، 9، 21). اغلب دانشجویان شاغل، کسانی هستند که دارای وضعیت اقتصادی پایین‌تری می‌باشند و برای امرار معاش خود مجبور به کار کردن در محیط خارج دانشگاه نیز می‌شوند. در حال حاضر اغلب دانشجویان به دلیل اشتغال و فرصت اندک مطالعه، تنها کسب نمره قبولی برای آنها کفایت می‌کند (22).

یکی از مهمترین تعیین‌کننده‌های عملکرد تحصیلی و در نتیجه پیشرفت فرد در حوزه تحصیلات دانشگاهی، رشته تحصیلی می‌باشد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که اگرچه معدل دانشجویان بهداشت محیط، از سایر رشته‌ها بالاتر و از معدل دانشجویان اتاق عمل پایین‌تر است، اما این یافته معنی‌دار نیست. ذکر این نکته حائز اهمیت است که مقایسه رشته‌ها با هم، به دلیل متفاوت بودن محتوای آموزشی و برنامه‌ریزی‌ها کار چندان درستی نمی‌باشد. با این حال می‌توان این‌طور استنباط کرد که رشته اتاق عمل دروس تخصصی و فشرده بیشتری نسبت به رشته‌های دیگر مورد مطالعه دارد و با در نظر گرفتن سطح یکسان توانایی‌ها بین دانشجویان، انتظار معدل پایین‌تر چندان دور از انتظار نخواهد

بود.

علاقه به رشته تحصیلی نیز نقش مهمی در عملکرد تحصیلی دانشجویان دارد. چنین استنباط می‌شود که با افزایش علاقه به رشته، پیشرفت تحصیلی نیز بهتر باشد. یافته‌های مطالعه متناقض با این استنباط است. همانگونه که در جدول 2 آمده است، اگرچه با افزایش علاقه معدل بالاتر می‌باشد، اما این یافته معنی‌دار نیست. بلوم در کتاب ویژگی‌های آدمی و یادگیری آموزشگاهی ترجمه سیف، سهم رفتارهای ورودی یا همان علاقه و انگیزه را در پیشرفت تحصیلی 25 درصد ذکر می‌کند (23).

یافته‌های مطالعه نشان می‌دهد، دانشجویان مقطع کاردانی در مقایسه با دانشجویان مقطع کارشناسی، دارای معدل پایین‌تری هستند؛ اما این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار نمی‌باشد. سنایی نسب و همکاران نیز در مطالعه خود بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران به این نتیجه رسیدند که هر چقدر از مقطع کاردانی به کارشناسی و دکتری می‌رسیم، معدل تحصیلی دانشجویان سیر صعودی پیدا می‌کند (24). نتایج مطالعه Pimparyon و همکاران نیز حاکی از وجود ارتباط معنی‌دار بین مقطع تحصیلی و پیشرفت تحصیلی بود؛ بدین صورت که دانشجویان ناپیوسته پرستاری نسبت به سایر گروه‌ها از پیشرفت تحصیلی بهتری برخوردار بوده‌اند (25). این امر ممکن است با تجربه قبلی تحصیل در دانشگاه در مقطع کاردانی مرتبط باشد؛ چرا که صلاحیت‌های ورودی و تجارب قبلی می‌تواند منجر به ایجاد باورهای درونی قوی‌تر و مسبب انگیزه پیشرفت آنان باشد. البته همانطور که در مقایسه رشته‌های تحصیلی بیان شد، برنامه‌های درسی و تعداد واحدهای درسی در مقاطع مختلف متفاوت می‌باشد؛ بنابراین مقایسه آنها جای اشکال دارد.

نتایج مطالعه نشان می‌دهد که معدل کل در دانشجویان متأهل به‌طور معنی‌داری بالاتر از مجردها می‌باشد. رودباری و اصل مرز و آقامیرزائی و همکاران در مطالعات خود بیان کردند، بین وضعیت تأهل و معدل ارتباط معنی‌داری وجود

یکی از محدودیت‌های این مطالعه، استفاده از پرسشنامه بود. به نظر می‌رسد به علت عدم امکان دسترسی به رقم دقیق معدل، تعداد ترم‌های مشروطی و مردودی با دقت گزارش نشده است. پیشنهاد می‌شود که اطلاعات آموزشی از سایت‌ها و فایل‌های آموزش دانشگاه جمع‌آوری گردد. همچنین برای دقت بیشتر در داده‌های جمع‌آوری شده، از ابزارهای عینی‌تری همچون مصاحبه استفاده گردد. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی وسیع‌تر با ابزارهای متنوع‌تر و به تفکیک رشته و مقطع تحصیلی طراحی گردد تا بتوان نتایج را به سایر دانشگاه‌ها تعمیم داد.

نتیجه‌گیری

نتایج به‌طور کلی نشان داد که جنس، وضعیت تأهل، شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم و وضعیت سکونت می‌توانند نقش قابل ملاحظه‌ای در تعیین پیشرفت تحصیلی دانشجویان ایفا نمایند. با توجه به اینکه ویژگی‌های دانشجویان در پیشگیری از افت تحصیلی آنها تأثیر دارد، باید شرایطی در دانشگاه‌ها ایجاد کرد تا دانشجویان را از نظر شرایط فردی و محیطی مؤثر بر افت تحصیلی شناسایی نموده و اقدامات پیشگیری‌کننده آموزشی برای جلوگیری از افت تحصیلی آنها به عمل آورد.

تقدیر و تشکر

بدین‌وسیله از حوزه معاونت آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم پزشکی نیشابور و از تمامی دانشجویان محترم که در مطالعه شرکت نمودند، به‌واسطه همکاری‌های بی‌دریغشان تشکر و قدردانی می‌نمایم.

دارد (11، 26)؛ همچنین مطالعه فرهادی و همکاران بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی لرستان نشان داد که بین وضعیت تأهل و افت تحصیلی ارتباط معنی‌داری وجود دارد (27) که این احتمالاً به دلیل وجود امکانات متفاوتی از قبیل امکانات خوابگاهی می‌باشد.

در خصوص وضعیت سکونت، یافته این مطالعه نشان می‌دهد که میانگین معدل در دانشجویانی که در خانه پدری زندگی می‌کنند، در مقایسه با سایر دانشجویان بالاتر می‌باشد. ارتباط بین معدل دانشگاه با استفاده از خوابگاه و بومی بودن با نتایج مطالعات منیری و همکاران و ده‌بزرگی و همکاران همخوانی دارد (12، 21). به نظر می‌رسد دانشجویانی که با خانواده زندگی می‌کنند، دچار مشکلات دانشجویان خوابگاهی نیستند. دانشجویان خوابگاهی معمولاً از کمبود امکانات رفاهی مناسب و کمبود مکان مناسب برای مطالعه و همین‌طور دوری از خانواده و آثار روانی ناشی از آن رنج می‌برند. این محدودیت‌ها و مشکلات می‌تواند مانع پیشرفت تحصیلی شود. همچنین با توجه به اینکه ازدحام جمعیت در خوابگاه‌های دانشجویی بسیار زیاد است، ناهماهنگی‌هایی بین دانشجویان به وجود می‌آید که بازده مطالعه را به‌شدت کاهش می‌دهد (22).

یافته‌ها نشان می‌دهد دانشجویانی که تحصیلات والدینشان بالاتر است، معدل بالاتری نیز دارند. در توجیه نتایج این پژوهش می‌توان بیان کرد که نقش والدین در پیشرفت تحصیلی افراد، امری مهم محسوب می‌شود. والدینی که دارای سطح علمی بالایی هستند، از فرزندان خود انتظار رسیدن به مدارج عالی تحصیلی را دارند و الگوی خوبتری برای آنها محسوب می‌شوند. این مسأله در فرزندان چنین حسی را ایجاد می‌کند که همچون والدین خود تلاش و کوشش بیشتری نمایند و عملکرد موفق‌تری را نشان دهند.

منابع:

1- Dehghani GA, Piri M. Assessment of Medicine Students' educational status from the viewpoint of faculty members of Tabriz University of Medical Sciences. J Med Educ Dev. 2014; 7(14): 48-58. [Persian]

- 2- Rahimi PS, Heshmati H, Moghaddam Z. Survey the Frequency and Risk factors in the Academic Failure in Students that living in dorms of Golestan University of Medical Sciences & Health Sciences in Year 2011-2012. *J Torbat Heydariyeh Univ Med Sci.* 2014; 2(1): 16-28. [Persian]
- 3- Tagharrobi Z, Fakharian E, Mirhoseini F, Rasoulinejad S, Akbari H, Ameli H. Survey of educational drop-out Indexes and its related factors in alumni of paramedical faculty of Kashan Medical University. *J Babol Univ Med Sci.* 2010; 12(SUPPL 1): 76-89. [Persian]
- 4- Eskandari M, rostami A, Hojati A, Kolifarhood G. Trends of academic failure and its demographic determinants among medical students in Zanjan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ.* 2014; 14(2): 174-83. [Persian]
- 5- Loloie M, Haghdoost AA, Bazrafshan A, Okhovati M, Mokhtari AM, Zare M. Factors Affecting Undergraduate Students' Academic Failure in Kerman University of Medical Sciences, Iran; A Case-Control Study. *Strides Dev Med Educ.* 2017; 13(5): 505-14. [Persian]
- 6- Arulampalam W, Naylor R, Smith J. Factors affecting the probability of first year medical student dropout in the UK: a logistic analysis for the intake cohorts of 1980-92. *Med Educ.* 2004; 38(5): 492-503.
- 7- Raoufi M, Sadaghat K, Hanaei J, Khodadadi K, Nazari M, Pouzesh S, et al. Effective Familial-individual factors on drop-out of the students of Tabriz University of Medical Sciences in Academic Year (2005-2006). *Med J Tabriz Univ Med Sci.* 2007; 29(4): 113-5. [Persian]
- 8- Hazavehie SMM, Fathi Y. Comparison of the effect of two educational methods on academic advisors knowledge, attitude and practice in Hamadan University of Medical Sciences. *Strides Dev Med Educ.* 2004-2005; 1(2): 85-93. [Persian]
- 9- Alikhani S, Markazi Moghaddam N, Zand Begleh M, Broumand S. Evaluation of influencing factors of educational decline of nursing students of Army University of Medical Sciences between 2001 and 2004. *Ann Mil Health Sci Res.* 2006; 4(4): 819-24. [Persian]
- 10- Bakouei F, Kheirkhah F, Salmalian H, Omidvar S. Effective factors on educational status of midwifery students in Babol University of Medical Sciences. *Strides Dev Med Educ.* 2010; 7(1): 44-50. [Persian]
- 11- Roudbari M, Asl Marz B. The Academic progress of Students in Zahedan University of Medical Sciences and its Associated Factors. *Strides Dev Med Educ.* 2011; 7(2): 147-52. [Persian]
- 12- Moniri R, Ghalebtarash H, Mussavi GA. The reasons of educational failure among paramedical students in Kashan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ.* 2006; 6(1): 135-40. [Persian]
- 13- Wan Chik WZ, Salamonson Y, Everett B, Ramjan L, Attwood N, Weaver R, et al. Gender difference in academic performance of nursing students in a Malaysian university college. *Int Nurs Rev.* 2012; 59(3): 387-93.
- 14- Van Matre JC, Valentine JC, Cooper H. Effect of students' after-school activities on teachers' academic expectancies. *Contemp Educ Psychol.* 2000; 25(2): 167-83.
- 15- Safdari F, Delaram M, Parvin N, Kheiri S, Froozandeh N, Kazemian A. The viewpoints of students and educators, in faculty of nursing and midwifery of Shahrekord University of Medical Sciences, about the effective factors in academic improvement of students, 2004. *J Shahrekord Univ Med Sci.* 2007; 9 (3): 71-77. [Persian]
- 16- Win R, Miller PW. The effects of individual and school factors on university students' academic performance. *Aust Econ Rev.* 2005; 38(1): 1-18.
- 17- Hazavehei SMM, Fathei Y, Shamshirei M. Study on the causes of students' academic probation in Hamadan University of Medical Sciences, 2001-2002. *Strides Dev Med Educ.* 2006; 3(1): 33-42. [Persian]
- 18- Roudbari M, Ahmadi A, Ebadi Fard Azar F. Associated factors with academic excellence among medical students of Iran University of Medical Sciences: educational year 2009-2010. *Teb va Tazkieh.* 2010; 19(3): 37-48. [Persian]
- 19- Changizi Ashtiani S, Shamsi M, Mohammad Beygi AAF. Frequency of educational decline and some effective factors of student's opinion in Arak University of Medical Sciences, 2009. *Arak Med Univ J.* 2010; 12(4): 24-33.
- 20- Ergul H. Relationship between student characteristics and academic achievement in distance education and application on students of Anadolu University. *TOJDE.* 2004; 5(2): 81-90.

- 21- DehBozorgi G, Moseli H. The cause of educational failing in medical students at Shiraz University of medical Sciences in 1378. *The Journal of the Babul University of Medical Sciences*. 2003;5(2):74-8.
- 21- Dehbozorgi G, Mooseli H. A survey on dropout risk factors among medical students, Shiraz Medical University, 1999. *J Babol Univ Med Sci*. 2003; 5(5): 74-8. [Persian]
- 22- SadeghiMovahed F, Molavi P, Samadzadeh M, Shahbazzadegan B, Yousefi K. The Study of Individual and Environmental Factors Affecting Achievement of Ardabil Medical Students. *J Health Care*. 2013; 15(3): 47-38. [Persian]
- 23- Bloom, B. S. *Human features and school learning*. Translated by Saif AA. Tehran: University Publication Center. 1995.
- 24- Sanaeinasab, H. and M. Saffari (2013). Influential factors on academic achievement of university students. *Education Strategies in Medical Sciences* 5(4): 243-249.
- 25- Pimparyon P, Caleer SM, Pemba S, Roff S. Educational environment, student approaches to learning and academic achievement in a Thai nursing school. *Med Teach*. 2000; 22(4): 359-64.
- 26- Aghamirzayi, T. and E. Salehi Omran (2013). "Analysis of the effective factors on student progress: A Case Study in the Mazandaran University of Sciences & Technology." *Higher Education Letter* 5(20): 117-140.
- 27- Farhadi A, Javaheri F, Gholami Y, Farhadi P. The degree of vitality and its relationship with self-esteem in students of Lorestan University of Medical Sciences. *J Fundam Ment Health*. 2005;7(25-26): 57-62. [Persian]

جدول 2- میانگین و انحراف استاندارد معدل کل در سطوح متغیرهای جنس، وضعیت تاهل، شغل، فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم، وضعیت سکونت در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور

متغیر	(انحراف استاندارد)±میانگین	نام آزمون	سطح معنی داری
جنس	16/73±1/21	من ویتنی	<0/001
	15/59±1/33		
تاهل	15/93±1/45	من ویتنی	0/035
	16/19±1/51		
وضعیت شغل	15/86±1/39	من ویتنی	0/02
	16/41±1/35		
فاصله بین قبولی دانشگاه و دریافت دیپلم	16/02±1/33	من ویتنی	0/019
	16/52±1/40		
وضعیت سکونت	15/89±1/23	کروسکال والیس	0/015
	16/64±1/53		
	16/33±1/30		
علاقه به رشته تحصیلی	15/62±1/67	کروسکال والیس	0/190
	16/05±1/53		
	16/07±1/37		
مقطع تحصیلی	15/79±1/61	من ویتنی	0/29
	16/04±1/44		
	16/02±1/39		
رشته تحصیلی	16/21±1/26	کروسکال والیس	0/778
	15/95±1/47		
	15/97±1/61		
	15/31±1/85		
	15/74±1/61		
تحصیلات والدین	15/96±1/48	کروسکال والیس	0/987
	16/03±1/38		
	16/04±1/65		